

Szellemképek

G. Fábri Zsuzsa fotói a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Valachi Anna NÉPSZAVA

G. Fábri Zsuzsa másfél évtizeddel ezelőtt sorra látogatta az akkori élvonalba tartozó magyar írókat, költőket, és otthoni környezetükben, kedvenc tárgyaik, bútoraik között, hozzátartozóik társaságában lefényképezte az alkotókat. Nem tudni, hány tekercs filmet használt el egy-egy alkalommal, hányféle pozitívában örökítette meg láthatóan készsége modelljeit, mert csak fáradozásai végeredményét adta közre, tizenöt év múltán, a Petőfi Irodalmi Múzeum időszaki kiállításán.

Mozaik-technikára emlékeztető képsorozatokban, három-négyféle felvételt egymás mellé illesztve jelenítette meg a szavakkal, fogalmakkal dolgozó, egymásra azonban ezenkívül semmiben sem hasonlító alkotók szellemiségét.

Nemes Nagy Ágnes szemében a leghétköznapibb helyzetekben, a pihenés óráiban is fáradhatatlanul tündököl az értelem; *Pilinszky János*, a szenvedélyes gondolkodó arcán áhítat és egzaltáció váltakozik, szokatlan belső magasfeszültségről tanúskodva; *Weöres Sándor* kisfiúteste, a világmindenség jelenlétét közvetítő kultikus tárgyaktól körülvéve, szinte eltűnik a szoba közepén álló kanapén; *Tatay Sándor* rozoga bútorokkal berendezett badacsonytomai írószobája prészázra emlékeztet, ahol a házigazda egyforma örömmel büszkélkedik legújabb könyveivel és saját terme-

lésű borával; *Szentkuthy Miklós* láthatóan örömet leli abban, hogy sátáni kacajaival ijesztgesse vendégeit, barokkos írói világához illő, patinás tárgyakkal körülvett dolgozószobájában. És még sorolhatnánk: a portréfotós kompozíciói pontos és hiteles vizuális jellemrajzoknak tekinthetők.

A ráismerés öröme mellett a megrendülés is átjárja az örökkévalóságnak készült pillanatképek nézőit, hiszen a kiállított fotográfiák majd mindegyike veszteségeinket tudatosítja. Nemcsak a „nagy öregek” távoztak el időközben – mint a halála előtt nem sokkal megörökített, láthatóan súlyos beteg *Illyés Gyula* vagy az 1982-ben készült felvételeken még igen csak fiatalos *Cseres Tibor*, *Keresztury Dezső*, *Sótér István*, *Szentkuthy Miklós*, *Tatay Sándor*, *Vas István*, *Weöres Sándor* –, hanem a másfél évtizede még írói virágkorát élő *Karinthy Ferenc*, *Nemes Nagy Ágnes*, *Pilinszky János*, és az akkor még szinte fiatalnak számító *Bertha Bulcsu* vagy *Fodor András*, aki épp e tárlat nyitva tartása alatt vált végleg szellemalakká. Ma már csak *Eörsi István*, *Hubay Miklós*, *Juhász Ferenc*, *Károlyi Amy*, *Somlyó György*, *Szabó Magda*, *Szántó Piroska* szembe-sülhetne egykori önmagával e tárlat képein.

(G. Fábri Zsuzsa íróportré-tárlata még két napig látható a Petőfi Irodalmi Múzeum időszaki kiállításán.)